

Welke universiteit willen we?

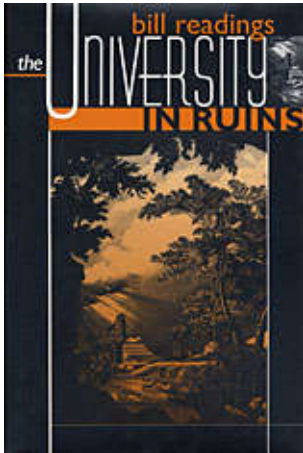
Zoeken naar een gezonde academische cultuur voor de 21ste
eeuw

Patrick Loobuyck
UAntwerpen/UGent

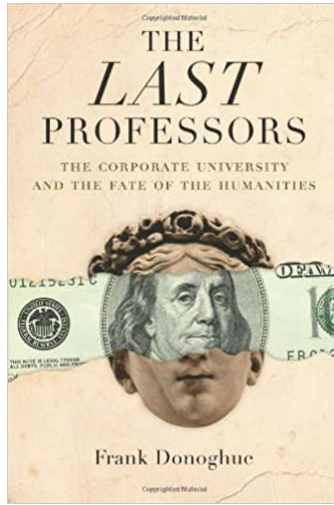
Veranderende universiteit

- Prof die 30jaar geleden universiteit verlaten heeft zou die niet meer herkennen

1997

2008

René Boomkens
Topkitsch en
slow science

Kritiek van de academische rede
vangennep • kennis / openbare mening / politiek

2008

Veranderende universiteit

- Groei van studenten en onderzoekers
- Administratieve en organisatorische veranderingen/schaalvergroting
  - Associaties
  - Integratie van hogeschoolopleidingen
- Bolognahervorming BA/MA 1999
- Flexibilisering van onderwijstrajecten
- Financieringsmechanismen
  - New Public management
  - Competitief
  - Externe financiering
- Specialisering

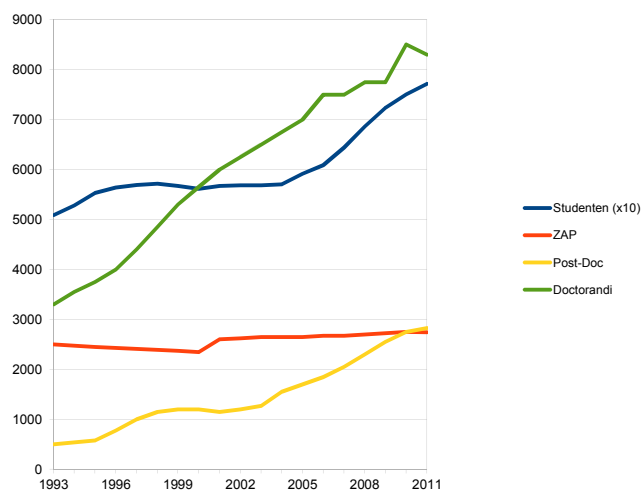
Veranderende universiteit

- Evaluatiecultuur – output
  - ‘Publicatiedruk’
  - Competitie
- Bureaucratisering
- Email, internet...
  - MOOC's (Massive Open Online Courses)
  - Open access
- Commerciële toe-eigening van kennis – kennis als *common good*
- Internationalisering
- Verengelsing
- Waarde van diploma's

Gezonde academische cultuur?

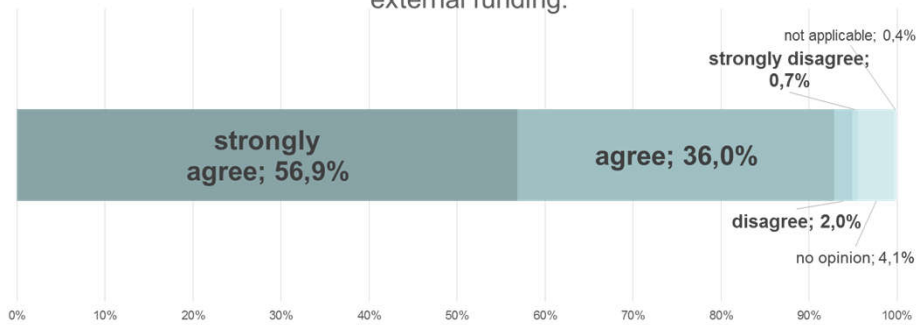
- Welbevinden, stress, burn-out...
  - Gevoel van nooit helemaal goed te doen
- Druk
  - Publiceren
  - Onderzoeksmiddelen, 'ZAP'
  - Wetenschappelijke integriteit, overproductie
- Concurrentie tussen mensen, onderzoeksgroepen, faculteiten, universiteiten
- Loopbaanontwikkeling van jonge onderzoekers

Evolutie Bevolkingspyramide Academia

Professors are expected to generate money

"Professors are under increasing pressure to generate funds, for example by more doctorates or more projects with external funding."

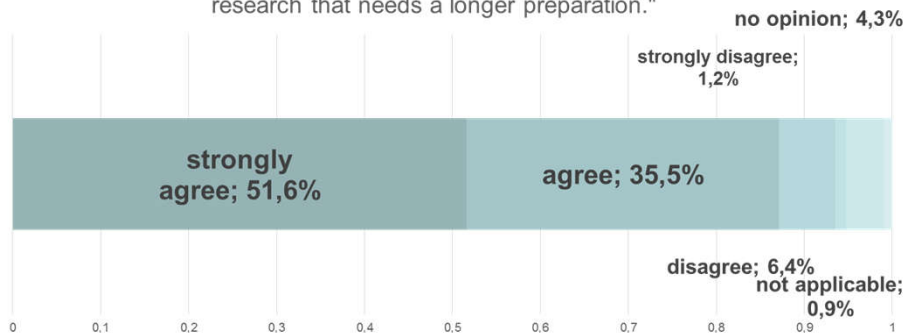

Itenera 2013 Higher education in times of massification

p.9

To publish or to perish?

"The evaluation of professors and the funding of the universities based on publications causes, despite the use of rankings, a bid in quantity, while less time remains for truly innovative, qualitative research that needs a longer preparation."

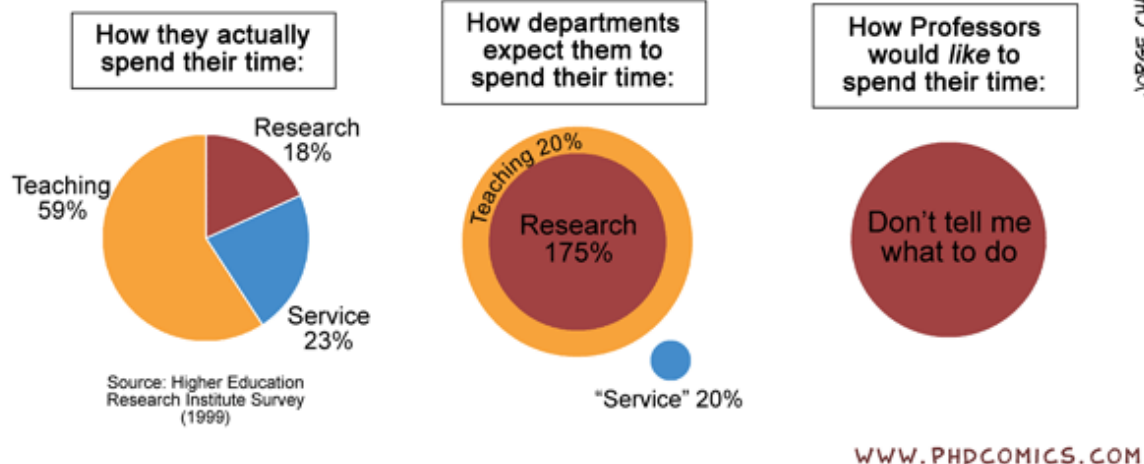
Itinera 2013 Higher education in times of massification

p.10

Zoek naar een gezonde academische cultuur

- **Bredere basisfinanciering / meer structurele financiering**
  - Externe projectfinanciering = 61% van de middelen, terwijl de basisfinanciering op 17 % ligt.
  - Meer professoren
  - Het Nederlandse Planbureau toonde aan dat in Vlaanderen een buitensporig percentage van de financiering competitief verdeeld wordt - meer dan het dubbel van onze buurlanden
- **Evaluatie van het financieringsdecreet.**
  - Parameters/verdeelsleutels worden doorgerekend op universiteitsniveau
    - Kwantiteit, concurrentie tussen faculteiten...
    - Vacatures die moeten 'opbrengen'
  - Rol van doctoraten
  - Dienstverlening

HOW PROFESSORS SPEND THEIR TIME

Zoek naar een gezonde academische cultuur

- Vertrouwen
  - Startgeld
  - Roterend onderzoek aanvragen
  - Minder druk, minder concurrentie
- Respect voor eigenheid van de disciplines
- Nadenken over aantal doctorandi / preciaire, tijdelijke statuten
- Diversificatie van taken: onderwijs, onderzoek, dienstverlening
- Variëteit aan academici – aanwervings- en bevorderingsbeleid
  - Middenkader? Alles of (bijna) niets? Versnippering 10% functies.

- Is holistische opvatting inzake academici houdbaar? Humboldtiaanse combinatie van onderwijs en onderzoek.
  - velen geven aan dat dit moeilijk is, zeker BA en onderzoek
  - Er blijkt op BA niveau ook geen effect te zijn van onderzoek op onderwijskwaliteit (wel op Masterniveau)
- Naast onderzoeksprofessoren, ook professoren die zich toeleggen op onderwijs en/of dienstverlening, publieke intellectuelen?
- Kwaliteit van onderwijs-output...

Post-truth tijdperk

- Experts in het verdomhoekje
- Wereldvreemd, ivoren toren
- vs hét volk
- Linkse-bias
  - Motie in Nederland
- Alternative facts, 'trumpen'
  - Expert vs populistische excessen
- Ac vrijheid – relevant onderzoek – niet in zichzelf teruggetrokken
- Maatschappelijke betrokkenheid - samenlevingsopbouw

Post-truth tijdperk

- Belang van feiten/evidentie
- vs bepaalde vorm van postmodernisme & kennisrelativisme
- Leraar vs profeet/demagoog

Eerste taak van de docent is zijn studenten
ongemakkelijke feiten te leren aanvaarden.
'Morele prestatie'

- Overzichtsdenkens, breeddenkers... transdisciplinariteit - 'metaforum'

- Vertrouwen
  - Basisfinanciering, minder concurrentieel
- Variëteit aan academici
- Loopbaan van jonge academici
- Relevantie bewijzen in een post-truth tijdperk

- een duurzame academische cultuur moet terug meer gebaseerd zijn op vertrouwen ipv op wantrouwen en concurrentie. in dat verband misschien ook meer basisfinanciering van univ.
- een duurzame academische cultuur heeft nood aan een variëteit aan academici. Internationaal gerenommeerde onderzoekers, zeer goede lesgevers, publieke intellectuelen... Academici moeten ook recht kunnen doen aan hun discipline. Fysica is geen filosofie, rechten is geen geneeskunde.
- een duurzame academische cultuur denkt na over de loopbanen van jonge mensen, over het aantal doctoraten...
- een duurzame academische cultuur bewijst haar relevantie. hier ligt in een bijzondere opdracht nu in het zgn post-truth tijdperk. Feiten doen ertoe...